

Literatura, món, literatures - Joan Francesc Mira

El crític tendeix a considerar amb prevenció els reculls d'intervencions en simposis, col·loquis i trobades: llibres formats per textos esparsos que sovint no tenen altra funció que engreixar la bibliografia de l'autor. No és el cas, però, d'aquest llibre de Joan F. Mira, un autor que no necessita en absolut inflar la seva trajectòria. És més: hauria estat una llàstima que aquests textos sintètics i rigorosos arribessin únicament als lectors especialitzats.

Literatura, món, literatures aplega deu textos que giren al voltant de l'escriptura i de la parla. Tots es basen en la convicció, ben pròpia d'un antropòleg i professor de grec, que l'única possibilitat d'entendre alguna cosa és repassant-ne els antecedents, en particular els il·lustres. L'autor escriu sobre el concepte de literatura universal, sobre la memòria, sobre natura i poesia, sobre Fuster i Montaigne, sobre les relacions entre catalans i italians. Personalment, m'ha interessat la conferència sobre l'experiència de traduir Dante que va pronunciar Mira quan va rebre la Medalla d'Or de Florència. És un text alhora personal i filològic, d'autor i de lector, que té la virtut d'estimular, d'una manera gairebé física, la lectura de la *Divina Comèdia*.

Un altre text memorable del llibre és "Parlar per no dir res, o per dir alguna cosa", centrat en l'evolució de l'oratória, és a dir, en les figures successives dels polítics, predicadors, professors i tertulians, que hauria de ser de lectura obligatòria en facultats de lletres, de dret i de comunicació. S'entén, després de llegir-lo, que la retòrica clàssica hagi estat substituïda per "el desordre i la improvisació, la invectiva directa, l'atac personal, l'insult o la burla". Som ben lluny de l'antic precepte: donar forma a una matèria, que és precisament el que fa Joan F. Mira.